

2 Bilaga till Riksbankens kommunikationspolicy

BESLUTSDATUM: 2012-04-04
BESLUT AV: Direktionen
ANSVARIG AVDELNING: Stabsavdelningen
FÖRVALTNINGSANSVARIG: Pernilla Meyersson
HANTERINGSKLASS Ö P P E N

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR [Diarienummer]

■ Kommunikation för att främja stabiliteten i det finansiella systemet

Riksbanken ska bidra till att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner – att förmedla betalningar, att omvandla sparande till finansiering och att hantera finansiella risker – samt ha motståndskraft mot störningar som hotar dessa funktioner.¹ Eftersom Riksbanken i dagsläget inte har några tvingande verktyg till sitt förfogande är kommunikationen central både i arbetet med att förebygga och att hantera finansiella kriser.

Riksbanken ska därför öppet och tydligt kommunicera sina bedömningar och analyser av det finansiella systemets stabilitet. Syftet är att:

- bidra till ett högt förtroende för det finansiella systemet
- påverka finansiella aktörers agerande så att risker i det finansiella systemet uppmärksammas och begränsas
- påverka myndigheter och organisationer i Sverige och internationellt så att finansiella regelverk och tillsyn skapar förutsättningar för ett effektivt och stabilt finansiellt system

Genom att informera om och varna för risker som byggs upp i det finansiella systemet samt förmå finansiella aktörer att åtgärda dessa kan Riksbanken förebygga hot mot den finansiella stabiliteten. Kommunikationen är central i det krisförebyggande arbetet.

Kommunikationen är också central när Riksbanken ska hantera finansiella kriser. Att öppet och tydligt sprida information om Riksbankens bedömningar och åtgärder utgör en väsentlig del i Riksbankens krishantering.

Ansvaret för att se till att det finansiella systemet i Sverige fungerar effektivt och stabilt delas av Riksbanken, Finansinspektionen, Riksgälden och regeringen genom Finansdepartementet. Därför har de inblandade myndigheterna byggt upp ett nära samarbete när det gäller informationsutbyte och samråd. Detta samarbete är viktigt i arbetet med att både förebygga och hantera finansiella kriser.²

¹ För en utförlig beskrivning av Riksbankens uppdrag inom området finansiell stabilitet, se "Riksbanken och finansiell stabilitet, 2010".

² Riktlinjer för samråd och informationsutbyte mellan myndigheter i Sverige när det gäller finansiell stabilitet anges bland annat i skriftliga överenskommelser, "Överenskommelse mellan Regeringskansliet (Finansdepartementet), Sveriges riksbank, Finansinspektionen och Riksgäldskontoret för samarbete om finansiell stabilitet och krishantering" från 2009 och "Överenskommelse mellan Finansinspektionen och Riksbanken rörande ett samverkansråd för makrotillsyn" från 2012.

1. Öppen och tydlig kommunikation om finansiell stabilitet

Riksbanken strävar efter att vara så öppen och tydlig som möjligt i kommunikationen. Allt som inte faller under sekretess eller riskerar att bidra till finansiell oro bör kommuniceras av Riksbanken.

Riksbanken har i sin roll som Sveriges centralbank tillgång till information från finansiella aktörer och myndigheter och för en löpande dialog med dessa. Detta är en nödvändig förutsättning för att övervaka och påverka den finansiella stabiliteten under såväl normala förhållanden som vid en finansiell kris. Tillgången till information gör det också möjligt att använda kommunikation som styrmedel.

- En öppen och tydlig kommunikation gör att aktörer och myndigheter kan bilda sig en uppfattning om risker och motståndskraft i det finansiella systemet. Det är en förutsättning för att aktörer och myndigheter ska kunna agera och åtgärda de problem som Riksbanken identifierar så att de inte i förlängningen utvecklas till en finansiell kris. Motsvarande förhållningssätt är minst lika viktigt om det råder oro eller kris på de finansiella marknaderna. Då behövs öppenhet om de problem som har skapat oron och om de åtgärder som vidtas, för att minska osäkerheten och återskapa förtroendet för systemet.
- En öppen och tydlig kommunikation möjliggör granskning av Riksbankens arbete. Riksbanken omfattas av offentlighetsprincipen och har en självständig ställning, vilket ställer stora krav på att Riksbanken är öppen, tydlig, saklig och aktuell.³ Därför ska även Riksbankens analyser, bedömningar och rekommendationer kring finansiell stabilitet kunna granskas och utvärderas av riksdagen, finansiella aktörer och allmänheten.
- En öppen och tydlig kommunikation bidrar även till att höja kvaliteten och effektiviteten i det interna analysarbetet på Riksbanken.

Samtidigt som Riksbanken ska sträva efter att vara öppen och tydlig i sin kommunikation måste Riksbanken också beakta att öppenhet om risker i det finansiella systemet i vissa fall skulle kunna skapa ökad osäkerhet och finansiell oro. Avvägningar måste därför alltid göras. Strävan är att vara så öppen och tydlig som möjligt i varje given situation.

2. Målgrupper och kommunikationsprocess

De viktigaste målgrupperna för Riksbankens kommunikation inom området finansiell stabilitet är: banker och andra aktörer på de finansiella marknaderna, riksdagen, myndigheter och organisationer i Sverige och i utlandet, medier, hushåll och företag samt Riksbankens medarbetare. Dessa målgrupper är viktiga eftersom deras förtroende och agerande påverkar stabiliteten i det finansiella systemet.

Riksbankens stabilitetsanalys utgör basen för Riksbankens kommunikation kring finansiell stabilitet. Analysen syftar till att identifiera risker och svagheter i det

³ 2 kap. 1 § Tryckfrihetsförordningen och 9 kap. 13 § Regeringsformen.

finansiella systemet, att bedöma omfattningen av dessa samt att peka på åtgärder för att begränsa eller undanröja dem.

Två gånger om året publicerar Riksbanken resultaten av stabilitetsanalysen i en rapport om finansiell stabilitet. I rapporten redovisar Riksbankens direktion sin bedömning av den finansiella stabiliteten i Sverige och lyfter fram risker som skulle kunna utvecklas till hot mot denna. En viktig del av analysen är de stresstester som Riksbanken regelbundet genomför för att testa det finansiella systemets motståndskraft mot olika typer av risker. Vid behov rekommenderar Riksbanken olika aktörer vilka åtgärder de bör vidta för att minska riskerna eller öka motståndskraften i det finansiella systemet. När rapporten offentliggörs presenteras den i ett pressmeddelande, vid en presskonferens och vid ett analytiker möte som anordnas av Riksbanken.

Riksbanken kommunicerar också sina bedömningar i finansiella stabilitetsfrågor via andra kanaler, däribland tal som hålls av direktionens ledamöter, utskottsutfrågningar, ekonomiska kommentarer, utredningar och i möten med finansiella aktörer och myndigheter. Riksbanken framför även i svar på remisser och konsultationer sina synpunkter på lagförslag och förslag till regleringar från EU, regeringen och Finansinspektionen.

3. Kommunikation i kris

I en kris kan Riksbanken bidra till att skapa förtroende för det finansiella systemet genom att öppet och tydligt kommunicera om problemen och hur dessa kan och bör åtgärdas. Framförallt gäller det åtgärder som Riksbanken vidtar eller står beredd att vidta för att lösa problemen.

När det finansiella systemet befinner sig i kris ställs särskilt höga krav på bedömningar av vad som ska kommuniceras, vid vilken tidpunkt och i vilken form. När en åtgärd eller risk ska kommuniceras måste Riksbanken å ena sidan ta hänsyn till att detta kan öka oron i det finansiella systemet, vilket i sin tur kan förvärra en kris. Å andra sidan kan för lite information och kommunikation vid en finansiell kris öka osäkerheten och oron.

När det råder oro eller kris på de finansiella marknaderna behöver Riksbanken snabbare och mer frekvent komma ut med övergripande bedömningar av den finansiella stabiliteten. Riksbanken använder sig då främst av den egna webbplatsen, presskonferenser och pressmeddelanden för att få ut information snabbt och samtidigt till stora grupper. För flera målgrupper är dock dialog den viktigaste kanalen i en kris, både för att få och ge information.

I en kris behöver information och kommunikation också samordnas i högre utsträckning för att minska risken för otydliga eller dubbla budskap. Det gäller såväl internt inom Riksbanken som mellan Riksbanken och andra myndigheter med ansvar för finansiell stabilitet samt mellan Riksbanken och aktörerna på de finansiella marknaderna.

4. Ansvar för kommunikation

Det är endast ledamöterna i Riksbankens direktion som för Riksbankens räkning kan göra policyuttalanden om den finansiella stabiliteten. Chefen för avdelningen för finansiell stabilitet, eller den handläggare denne delegerar till, uttalar sig i sakfrågor kring finansiell stabilitet. Informationssekretariatet samordnar kommunikationsinsatser och ansvarar, i samråd med direktionens ledamöter och chefen för avdelningen för finansiell stabilitet, för budskap, val av kanaler samt tidpunkter för kommunikation.

I perioder av kris centraliseras kommunikationen till Riksbankens informationssekretariat dels för att säkra samstämmig kommunikation från Riksbanken, dels för att underlätta samordningen med övriga myndigheters kommunikation.